

Øverland barnehage

Årsplan 2011–2012

Vår visjon: Naturglade barn året rundt

Innholdsfortegnelse

Velkommen!	3
Øverland barnehage	4
Forutsetninger for det pedagogiske arbeidet	4
Dokumentasjon og vurdering	5
Konklusjon av vurderingen 2010–2011	6
Danning	8
Omsorg og relasjoner	8
Lek	9
Barnesyn og læringssyn hører sammen	10
Progresjon og utvikling tilpasset barns alder	11
Språkmiljøet	16
Barns medvirkning	17
Samarbeidsinstanser	17
Overganger	18
Dagsrytme	19
Informasjonsrutiner	19
Lokale tradisjoner og merkedager i barnehagen	20
Planleggingsdager	20
Utelivskalender i Øverland barnehage 2011–2012	21

Velkommen!

Velkommen til nytt barnehageår 2011–2012!

Årsplanen er en rettesnor for det faglige arbeidet i barnehagen og er skrevet for:

- Personalet – som et arbeidsredskap
- Foreldre – som informasjon om/medvirkning i vårt arbeid
- Kommunen – som et tilsynsredskap
- Eier og andre samarbeidsinstanser – som informasjon

Årsplanen er utarbeidet i fellesskap mellom personalet, foreldrene og barna.

Vi i Øverland barnehage håper årsplanen vil være et nyttig, informativt verktøy om arbeidet som utføres i barnehagen.

Vennlig hilsen
Ingvild Tokerød
Styrer

Øverland barnehage
Gamle Ringeriksvei 125
1356 Bekkestua

Telefon: 67 12 55 76
E-post: post@overlandbarnehage.no
Web: www.overlandbarnehage.no

Øverland barnehage

Øverland barnehage A/S er en privateid barnehage som holder til på den «gamle husmannsplassen» til Øverland gård. Vi ligger ved inngangen til Bærumsmarka. Barnehagen vektlegger natur og friluftsliv, og driver et aktivt uteliv i nærområdet. Naturlekeplassen som omringer barnehagen har egen hinderløype som store og små har glede av.

Vi har ca. 40 barn i alderen 0–5 år som er fordelt over to etasjer; Barnestuen og Loftet.

Barnestuen

Vi har i år barn i alderen 1–3 år

Ekorn: 1–2 åringer

Harer: 2–3 åringer

Barnestuen er bemannet med to pedagogisk ledere og fire assistenter

Loftet

Vi har i år barn i alderen 3 – 5 år.

Gauper: 3 – 4 åringer

Bjørner: 4 - 5 åringer

Loftet er bemannet med en pedagogisk leder og tre assistenter

Forutsetninger for det pedagogiske arbeidet

Det pedagogiske arbeidet bygger på:

- Lov om barnehager (01.01.06)
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (revidert utgave 2011)
- Statlige og kommunale føringer
- Øverland barnehages vedtekter/visjon
- Personalets, foreldrenes og barnas vurdering

Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagens formål er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling i samarbeid og forståelse med barnas hjem. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene. (Barnehageloven § 1 Formål, 1 ledd)

Øverland barnehages visjon

«Naturglade barn året rundt»

Øverland barnehage har fokus på:

- Å være løsningsorienterte
- Å gjøre hverandre gode gjennom samarbeid
- Å ønske, tenke og ville det beste om og for hverandre

Dokumentasjon og vurdering

Systematisk dokumentasjon og vurderingsarbeid legger grunnlaget for barnehagen som lærende organisasjon. Hensikten er at vi i Øverland barnehage skal:

- Synliggjøre og systematisere vår kompetanse og praksis
- Å sette ord på og reflektere over våre handlinger, tanker og holdninger
- Å gi informasjon om barnehagens innhold og læringsprosesser
- Å invitere foreldrene, barna og personalet aktivt til medvirkning

Vurderingen av barnehageåret er basert på foreldre, barn og personalets medvirkning.

Foreldrenes vurdering

- Brukerundersøkelse hvert år, enten internt i barnehagen eller i regi av kommunen
- Praktiseringen av barnehagens verdigrunnlag drøftes i samarbeidsutvalget og på vårens foreldremøte
- I foreldresamtaler vurderer vi det enkelte barns trivsel og utvikling

Barnas vurdering

- Trivselssamtaler med 4 og 5 åringer høst og vår med fokus på vennskap/trivsel, lek/aktiviteter og årets tema /skoggruppedager
- Samtalegrupper hvor barna kan dele sine erfaringer og synspunkter

Personalets vurdering

- Kartlegge og vurdere barnehagens språkmiljø som et prøveprosjekt
- Vurdere og dokumentere årets temaer som er eventyr og skogens dyr

Vi dokumenterer barnehagens innhold gjennom:

- Skriftlige planer som ukeplaner, periodeplaner og årsplan med evaluering
- Ukereferat med bilder
- Barnas permer
- Utstillinger av barns kreativitet
- Barns trivsel og utvikling
- Foreldrearrangement med underholdning av barna
- Egen plan for dokumentasjon og vurdering (se hjemmeside)
- Kompetanseplan for personalet (se hjemmeside)

Konklusjon av vurderingen 2010 – 2011

Foreldrevurdering

Resultatet av brukerundersøkelsen for 2010, ble en gjennomsnittscore på 5,7 (6,0 best).

Barnehagen har en samfunnsoppgave i tidlig forebygging av diskriminering og mobbing. På vårens foreldremøte ble dette drøftet.

Hva gjør/kan vi voksne i barnehagen og foreldre gjøre for at alle barn skal føle seg inkludert og ha mulighet til å bygge relasjoner og vennskap?

- Vi er bevisste rollemodeller i enhver situasjon
- Personalet er tilstedeværende, aktive, deltakende og observerende
- Barna øver på sosiale ferdigheter for å kunne samhandle positivt med andre
- Vi snakker om vennskap, og lar barna delta aktivt i konfliktløsning
- Personalet setter enkeltbarn i fokus i lek/samlingsstund/lekegrupper
- Barna reflekterer/ordsetter noe positivt om en annen person (eksempel bursdagsblomst)
- Foreldre deltar på sosiale arrangementer i regi av barnehagen
- Foreldre bidrar til å skape nye relasjoner ved å invitere forskjellige barn med hjem. Det er viktigere med venner enn en bestevenn.
- Bursdagsinvitasjoner sendes pr mail/post. Det oppfordres til ikke å utelate barn som tilhører gruppen, for eksempel: Gauper, bjørner, jenter eller gutter. Snakk evt. med personalet!
- Ordet «unnskyld» rettfærdiggjør ikke handlingen, man må «gjøre» unnskyld!
- Barna øver på å innordne/tilpasse seg i gruppen
- Voksne støtter positive opplevelser og adferd
- Om mobbing oppstår, må det være tett dialog mellom foreldre og personal. Tiltak settes i gang umiddelbart!
- Private leker bør ikke tas med i barnehagen. Unntaket er dersom dette skaper trygghet i en overgangsfase for barnet

Personalets vurdering

Vi skal fortsatt ha språk som satsningsområde i tråd med Bærum kommunes føringer.

For at vi skal skape et godt språkmiljø og en kultur for språk og lesning, må språk- og leseaktiviteter prege barnehagehverdagen. Vi skal derfor fortsette prosjektet «Stort med bok» og videreføre månedens bok, eventyr, sang, rim og regler i de ulike aldersgruppene.

Personalet har kommet frem til at det å fordype seg i et tema over tid, gir en unik mulighet til progresjon, kunnskap og variasjon samt trekke alle fagområdene inn. Årets tema er valgt av personalet og barna i fellesskap og basert på vår visjon «Naturglade barn året rundt». **Årets tema er skogens dyr.** Temaet skogens dyr vil vi knytte tett opp mot eventyrformidling.

Hele personalgruppen har deltatt på kurs knyttet til temaet språk og språkutvikling, men vi trenger også påfyll av ny kunnskap og inspirasjon. I år skal vi kurser i hvordan vi formidler til barn og om barns språk og språkutvikling. På planleggingsdagen i august kommer Ragnhild Gjerstad og skal inspirere oss i fortel- lerteknikk og eventyrformidling. I november 2011 skal personalet delta på ulike kurs i regi av Østlandske lærerstevne, og noen skal på fagdag om språk i regi av kommunen. I januar 2012 får vi besøk av dramape- dagog Nuria Moe.

Språk er et av barnehagens store satsningsområder og i høst skal alle ansatte i barnehagen være med å kartlegge barnehagens språkmiljø. Dette er et pilotprosjekt i regi av Bærum Kommune.

Barnas vurdering

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på det daglige livet i barnehagen.

Medvirkning handler om å bli spurt, lyttet til og å ha påvirkningskraft. Gjennom trivselssamtalene gir barna uttrykk for hvordan de har det; gjennom egne opplevelser og tanker. De har fortalt om sine venn- skapsrelasjoner og kommet med refleksjoner rundt det. Videre har barna fortalt om hva de liker å gjøre på skoggruppedagene og i barnehagen.

Konklusjonen etter disse samtalene er at vi fortsetter å fokusere på vennskap og grupperelasjoner. Vi ser også viktigheten med at de voksne inspirerer leken med nye leketemaer og uteaktiviteter slik at barna får felles preferanser, ny kreativitet og fantasi. Barna gir også uttrykk for at de er glad i aktiviteter ute og i å lære om naturen.

Når det gjelder de minste barna, ser vi at faste rutiner og forutsigbare og tilstedeværende voksne gir en god start i barnehagen. Vi fortsetter å ha de minste mye for seg selv; både på barnehagens uteområde og inne. Ekorngruppens pedagog (som har småbarnspedagogikk) har bidratt med kunnskap om små barn, deres kroppslige væremåte og viktigheten av tilknytningsrelasjoner. Vi har derfor tilrettelagt dagen på basis av denne kunnskapen og spredd den til resten av personalet. Personalet har også deltatt på kurs om barn under 3 år.

Danning

Danning er et nytt begrep som har kommet med den nye formålsbestemmelsen for alle barnehager. Vi implementerer formålsbestemmelsen i personalarbeidet og barnehagehverdagen generelt. Barns danning er en livslang prosess. Det handler om å utvikle evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåter, samt se seg selv som et verdifullt medlem av et større fellesskap. «Danning skjer i samspill med andre og er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati» (Rammeplanen for barnehager). Danning rommer blant annet utvikling, lek, læring, omsorg, oppdragelse og sosialisering. Barnehagens oppgave er å gi nærhet og omsorg, og å anerkjenne barnet som likeverdig partner ved å lytte og ha vilje til innlevelse og samspill. Danning skal forankres i verdiene i formålsbestemmelsen.

Vi i Øverland barnehage opplever at vi allerede jobber tett opp mot den nye formålsbestemmelsen. Dette blir beskrevet nærmere under avsnittet omsorg og relasjoner, lek, barns medvirkning, barnesyn og læringssyn. Her kommer vårt pedagogiske grunnsyn til uttrykk som er forankret i barnehagens verdigrunnlag.

Omsorg og relasjoner

Vi i Øverland barnehage har fokus på å skape trygge og positive relasjoner mellom barn og voksne. For å se hvert enkelt barn og dets behov, er det viktig at vi som voksne er aktivt tilstede, både fysisk og mentalt. Vi skal være tydelige, forutsigbare og grensesettende. Det oppleves trygt for barnet.

Ved levering møter vi barn og foreldre. Da utveksler vi praktisk informasjon samtidig som vi får vite hva som opptar barnet. Hvert enkelt barn skal merke at vi bryr oss og har lyst til å bli kjent/venn (gjennom samtaler, humor og nærhet). Vi setter i gang samtaler som gjør barna spennende for hverandre og vi sjekker at alle har noen å være sammen med.

Rutiner gjør hverdagen til barna forutsigbar og trygg. De opplever gjenkjennelse og bekreftelse. I samlingsstund og på turer får barna felles preferanser som er viktig for samspill og lek. Omsorg handler om å dekke barnas fysiske behov samtidig som man skal gjøre barna mer selvstendige etter hvert som de blir eldre. De skal få gode mestringsopplevelser som for eksempel ved å finne frem klær og gå på toalettet selv.

Barn har mye omsorg for hverandre. De hjelper hverandre i garderoben og sier fra når noen har slått seg og trenger hjelp. Vi som voksne må rose og oppmuntre til positivt samspill i hverdagen og i rolleleken.

Om barn faller utenfor, er det vår oppgave å støtte og hjelpe (foreslå løsninger, stille spørsmål som får barna til å finne egne løsninger eller være med barna inn i leken). Nære venner og gode relasjoner til andre, er grunnleggende for barns trivsel, læring og utvikling av sosial kompetanse.

Lek

I våre trygge og samtidig utfordrende omgivelser, har leken en fremtredende plass. Barna får oppleve å leke for lekens egen skyld, men også som et grunnlag for læring og utvikling. Barna har en eller flere å leke med, og de bruker barnehagen og turplassene våre som lekeområder. De får selv være med på å bestemme leker og aktiviteter. Vi inspirerer også lekens innhold, slik at barna kan få et felles leketema og en felles preferanse. Utelek og uteaktiviteter er en viktig del av barnekulturen som må tas vare på, og som vi i Øverland inspirerer særskilt til. Lek og vennskap er forutsetninger for god læring og opplevelser av glede og mestring. For å sikre kvaliteten på barnas samspill og lek, er personalet tilstede ved å støtte, inspirere og oppmuntre. Vi observerer derfor jevnlig barns trivsel, vennskap og lek. Vi ser på rammene rundt og på hva som gjør akkurat denne leken god.

Barnesyn og læringssyn hører sammen

Vi har valgt å bruke naturen som arena i vårt arbeid med barn. Der kan alle delta ut fra sine egne forutsetninger, og de kan kjenne gleden ved å fungere i samspill med omgivelsene. Barna kan øve seg og gjenta ulike aktiviteter hundrevis av ganger uten at det oppleves som trening. I skogen blir opplevelsen satt i sentrum, og barn og voksne kan fungere som likeverdige partnere i samspillet. Vi utforsker aktivt sammen. Med det mener vi å se i samme retning som barnet og gi anledning til undring og tenkning, samtaler og fortellinger. Naturen gir like muligheter for jenter og gutter til lek og fri utfoldelse. Det er like naturlig for jenter som for gutter å klatre i trær, hoppe i søledammer, spikke og samle meitemarker! **Vi jobber for likestilling!**

De erfaringene barna gjør ute i skogen, er overførbare til andre situasjoner. Slike opplevelser har større læringseffekt enn teoretisk lærdom. Vi mener at barn lærer ved å være aktive og i samspill med andre. «**Barnet som aktivt, skapende, søkende og lærende aktør**».

Vi gir barna anledning til å ta sansene i bruk slik at de får konkrete erfaringer. Vår arbeidsmåte gir rom for faglige aktiviteter, spontan utfoldelse og lek, nysgjerrig søken, fantasi, opplevelser og sosialt samvær.

Vår læreprosess:

Forberedelse sammen med barna: Vi forbereder oss til det som skal skje.

Gjennomføring: Vi utforsker, er fysisk aktive, får opplevelser og erfaringer.

Gjenkalling: Vi repeterer og gjennomarbeider det vi har sett, opplevd og utført gjennom samtaler og ulike ute- eller inneaktiviteter.

Vi implementerer fagområdene i våre temaopplegg og turer.

Skjemaet illustrerer sammenhengen mellom fagområdene og vår visjon;

«**Naturlade barn året rundt**».

«I snøen er det lett å lage spor. Spor har ulike former og størrelser og spor fra dyr kan fortelle oss noe om hva som har skjedd. Hvem har bæsjet? Er det forskjell på bæsje fra ulike dyr, i størrelse, form og konsistens?»

Progresjon og utvikling tilpasset barns alder

Visjon: Naturlade barn året rundt.

Metode: Lek og læring i sosialt samspill og gjennom rammeplanens 7 fagområder.

Grupper Fagområder	Ekornungene (1–2 åringer)	Hareungene (3–4 åringer)	Gaupeungene (4–5 åringer)	Bjørneungene (5–6 åringer)
Kommunikasjon språk og tekst	Små barns språk er bevegelse «Her og nå» – erfaringer, og gjentakelser Konkrete og visuelle stimuli (bilder, tegninger og naturmaterialer) Utforsker naturen Voksne ordsetter det barn er opptatt av og undrer seg over Tar i bruk alle sanser Små barns vis er å lukte, smake og berøre Vi bruker språket bevisst i alle hverdagssituasjoner.	Blir forebredt på hva som skal skje gjennom samtaler og bilder Samtaler om hva vi ser, hører, lukter, smaker og gjør Barna får konkret vite hva noe heter, hva det er og hva det brukes til Leker med ord, utvikler den metaspråklige bevisstheten Sanger, rim og regler Vi formidler bøker og fortellinger gjennom dramatisering Vi bruker språket bevisst i alle hverdagssituasjoner.	Deltar i planleggingen (samtaler, bilder og kart) Sanger, rim og regler Formidler bøker og fortellinger gjennom dramatisering Rollelek viktig arena for et representerende språk Formingsaktiviteter eller bilder til gjenfortelling av ulike felles opplevelser Vi bruker språket bevisst i alle hverdagssituasjoner.	Deltar i planleggingen (samtaler, bilder og kart) Øver på å ta imot fellesbeskjeder Arbeider med symboler som tall bokstaver og ordbilder Språktulleleker, rim og vitsefortelling (språkstimulering og god intellektuell utvikling) Deltar aktivt i tekstskepning; både muntlig og skriftlig Vi bruker språket bevisst i alle hverdagssituasjoner.

Grupper Fagområder	Ekornungene (1–2 åringer)	Hareungene (3–4 åringer)	Gaupeungene (4–5 åringer)	Bjørneungene (5– 6 åringer)
Kropp, bevegelse og helse	Rom for utpreget kroppslig lek (opp og ned, hit og dit, fram og tilbake) Hinderløypa i barnehagen Bevege seg på ulike underlag Bevegelsessanger	Grovmotoriske ferdigheter i ulendt terreng (klatre, krype, hoppe, balansere, åle og rulle) Hinderløypa i barnhagen Bevegelsessanger og enkle regelleker Introdusere skileik	Tur i ulendt terreng Hinderløypa i barnehagen (klatre, krype, hoppe og balansere) Kroppen eget tema Regelleker, bevegelsessanger og ringdanser Tau og spikking Ski både i barnehagen og på tur	Utholdenhet -leirplasser lenger unna (Sæteren gård) Hinderløypa på Sæteren blir aktivt brukt Spikking, lek med ball, hoppetau, regelleker Sunn mat på tur Ski/skileik både i barnehagen og til tur
Kunst, kultur og kreativitet	Lek med naturmaterialer som gir gutter og jenter like muligheter Forme i sand og snø Sang, dans, musikk og bevegelsesleker Prosessen en viktig del av formingsaktivitetene Kulturformidling i barnehagen eller ute (bondegård og/ eller teater)	Blikk for detaljene i naturen ved å undre oss sammen Lek med naturmaterialer som gir gutter og jenter like muligheter Dramatisering av eventyr, bøker og historier Faste biblioteksturer Musikk, sang og dans Kulturformidling i barnehagen eller ute (bondegård og/ eller teater)	Naturmaterialer i lek og skapende aktiviteter (gutter og jenter like muligheter) Maling og tegning for å uttrykke seg estetisk Rollelek og dramatisering av eventyr og fortellinger Faste biblioteksturer Kor hver uke (fremføres på foreldrearr.) Musikk, sang og dans Kulturformidling i barnehagen eller ute (museum og teater)	Naturmaterialer i lek og skapende aktiviteter (gutter og jenter like muligheter) Leire, spikking og Land art Rollelek, regelleker, sangleker og dramatisering Faste biblioteksturer Kor hver uke (fremføres på foreldrearr.) Kulturformidling i barnehagen eller ute (museum og teater)

Grupper Fagområder	Ekornungene (1–2 åringer)	Hareungene (3–4 åringer)	Gaupeungene (4–5 åringer)	Bjørneungene (5–6 åringer)
Natur, miljø og teknikk	Ute i all slags vær, bli kjent med /glad i klima og årstider Trygge på barnehagens område og utforske det helt nære To forskningsuker med eksperimentell lek (vann, snø og is) Kjennskap til skogens dyr Årets tema er alltid relatert til naturen (se periodeplaner)	Ute i all slags vær, bli kjent med/glad i klima og årstider Lære om skogens dyr Finne svar på barnas spørsmål (fagbøker og internett) Rydding/dugnad i barnehagen og på tur (ta vare på omgivelsene) Egen økologisk grønnsakshage der vi sår og høster (fokus på bærekraftig utvikling) To forskningsuker med eksperimentell lek (vann, snø, is, luft og lyd) Årets temaer alltid relatert til naturen (se periodeplaner)	Erfaring med ulike typer topografi; bekk, skog og myr Videreformidle kunnskap om naturen og finne svar på barnas spørsmål (insektssamlere, fagbøker og internett) Rydding/dugnad i barnehagen og på tur (ta vare på sine omgivelser) Egen økologisk grønnsakshage der vi sår og høster (fokus på bærekraftig utvikling) To forskningsuker med eksperimentell lek (vann, snø, is, luft og lyd) Årets temaer alltid relatert til naturen (se periodeplaner)	Erfaring med ulike typer topografi; bekk, skog og myr Iakttta og undre oss sammen Lære om ulike dyr, fisker, fugler, insekter og planter (insektssamlere, fagbøker og internett) Økosystemet Lære om matvekster Lage måltider av egenproduserte grønnsaker Verdensrommet To forskningsuker med eksperimentell lek med vann, snø, is, luft og lyd Årets temaer alltid relatert til naturen (se periodeplaner)

«Petter, hvorfor spiller orrhanene? De kriger om jentene, Jens. Men hvorfor kriger de om jentene? De kunne jo ta en hver!»

Grupper Fagområder	Ekornungene (1–2 åringer)	Hareungene (3–4 åringer)	Gaupeungene (4–5 åringer)	Bjørneungene (5–6 åringer)
Etikk, religion og filosofi	<p>Undring gjennom sanser</p> <p>Begynnende respekt for det som lever</p> <p>Empati</p> <p>Hjelp barna i konfliktsituasjoner (begynnende forståelse til å finne konstruktive løsninger)</p> <p>Kjennskap til kristne/humanistiske høytider og tradisjoner</p>	<p>Respekt for det som lever</p> <p>Undring gjennom sanser</p> <p>Hjelp barna i konfliktsituasjoner, finne konstruktive løsninger sammen</p> <p>Kjennskap til kristne/humanistiske høytider og tradisjoner, samt religioner og livssyn som er representert i barnegruppen</p>	<p>Ta vare på omgivelsene våre</p> <p>Erfare at grunnleggende spørsmål er vesentlige</p> <p>Ro til undring og tenkning om liv og død i naturen</p> <p>Kjennskap til kristne/humanistiske høytider og tradisjoner, samt religioner og livssyn som er representert i barnegruppen</p>	<p>Ta vare på omgivelsene våre.</p> <p>Forståelse og toleranse for forskjellige kulturer</p> <p>Kjennskap til kristne/humanistiske høytider og tradisjoner, samt religioner og livssyn som er representert i barnegruppen</p>
Nærmiljø og samfunn	<p>Korte turer og utforske det helt nære</p> <p>Gruppetilhørighet gjennom felles opplevelser med faste voksne i fast gruppe</p> <p>Oppleve dyra på gården</p>	<p>Faste leirplasser</p> <p>Felles opplevelser i gruppen med faste voksne</p> <p>Begynnende trafikkopplæring</p>	<p>Kjennskap til stedsnavn og kjenne igjen steder i nærområdet</p> <p>Felles opplevelser og å lære å ta gruppehensyn</p> <p>Videreføre trafikkopplæring</p>	<p>Bli kjent i et utvidet nærområde, kunne veien til navngitte områder eller bygninger</p> <p>Besøke skolen</p> <p>Lære å akseptere ulikheter i gruppa og å prioritere samhold</p> <p>Trafikkopplæring</p> <p>Overnattingsturer til Sæteren gård og orrhaneleik v/Brunkollen</p>

Grupper Fagområder	Ekornungene (1–2 åringer)	Hareungene (3–4 åringer)	Gaupeungene (4–5 åringer)	Bjørneungene (5–6 åringer)
Antall, rom og form	<p>Utvikle sin romforståelse gjennom bevegelser (oppå, under, foran, bak, i, ved siden av)</p> <p>Utforske aktivt sammen</p> <p>Sortering av leker</p>	<p>Lek med geometriske former, utforske hvordan figurer kan settes sammen og deles opp</p> <p>Sporleting</p> <p>Klassifisering av skogens dyr</p>	<p>Ulikheter og likheter i naturen</p> <p>Sammenligning</p> <p>Lek og begrepslæring med geometriske former, utforske hvordan figurer kan settes sammen og deles opp</p> <p>Sporleting</p> <p>Telling</p>	<p>Ulikheter, likheter, størrelser og antall</p> <p>Bruke språket som redskap for logisk tenkning</p> <p>Sammenligning</p> <p>Sporleting</p> <p>Mønster (blader, blomster dyr og fugler)</p> <p>Klassifisering av flora og fauna i skog, vann, sjø, og grønnsakshage</p>

«Ikke alle mariehøner er like. Har de lik farge, mønster og antall prikker? Er alle symmetriske? Hva skal egentlig til for å være en mariehøne og ikke en tege? Hvorfor kan noen fly?»

Språkmiljøet

Små barn kommuniserer med hverandre; også de som ennå ikke har ord. Personalet er oppmerksomme på og åpne for slik kommunikasjon med hvert enkelt barn. I alle rutinesituasjoner bruker vi bevisst språket; noe som er viktig for språkutviklingen og samspillet mellom barn og voksne. Barna utvikler også språket seg i mellom gjennom lek og i hverdagsituasjoner. I samlingsstund bruker vi bevegelsesanger, sang- og eventyrposer, dramatisering, billedbøker og etter hvert som de blir eldre; fortsettelsesbøker. Vi lærer barna rim og regler. Lottospill, Kims lek og mer avanserte brettspill blir brukt for å utvide ordforrådet. Vi tilrettelegger for rollelek og samtaler med barna om det de er opptatt av. Språk er viktig for å forstå lekekoder (hvordan komme inn i lek med andre barn på en god måte). Bilder blir brukt aktivt til gjenkalling da det er svært stimulerende for barna å samtale om hva man har opplevd. Gjentakelse er læring! De eldste barna har IKT.

I møte med flerspråklige barn jobber vi også som beskrevet over, samtidig som vi bevisst bruker bilder av hverdagsituasjoner for å forberede barna på hva som skal skje. Foreldre av flerspråklige barn blir oppfordret til å bruke sitt eget morsmål sammen med barna. For å lære et nytt språk, er det svært viktig med et godt morsmål i bunn. Vi bruker tolk ved behov på foreldremøter og i samtaler og etterspør barnets språkhistorie.

Barnehagen har et eget språkrum der vi har samlet forskjellige oppslagsverk, spill, språkleker og Snakkepakken (språkstimulerende verktøy). Vi bruker dette rommet til språktrening og språkgrupper. Alle barn blir systematisk observert i forhold til språklig utvikling. Barn som har en dårlig uttale, språkforståelse eller lignende, vil vi i forståelse med foreldre kartlegge. Vi bruker da forskjellige språkkartleggingsverktøy (eksempel TRAS). Ved behov samarbeider vi med helsestasjon (språk 4), PPT og Haug skole og ressurscenter.

Barns medvirkning

I Øverland barnehage jobber vi for å få en medvirkningspraksis integrert i alle voksne og barn. (Barnehageloven § 3 Barns rett til medvirkning).

- Vi setter barnet i sentrum og er i dialog med barna, slik at barna føler seg betydningsfulle og viktige
- Vi ser på barnet som likeverdig. «Barnet som aktivt, skapende, søkende og lærende aktør»
- Vi tolker barnas kroppsspråk, mimikk og er observante på deres handlinger og estetiske uttrykk
- Vi ser at det finnes ulike perspektiver og ulike forståelseshorisonter
- Vi lytter til barns opplevelser og tanker, og etterspør deres meninger i det daglige arbeidet

Noen eksempler på vår medvirkningspraksis i arbeidet med barna:

- Barna er med på å bestemme ut i fra sine forutsetninger hvilke aktiviteter/leker de vil være med på, og hvem de vil leke med innenfor de valgmulighetene som barnehagens rammer til en hver tid gir
- Tur – Vi tar barna med i prosessen, i forberedelsen, gjennomføringen og gjenkallingen. Vi utforsker aktivt sammen.

Samarbeidsinstanser

Barnehagen samarbeider med:

- Bærum kommune
- Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)
- Psykolog, fysioterapeut, logoped
- Helsestasjoner
- Haug skole og ressurscenter
- Barnevernstjenesten
- Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP)
- Tverrfagligutvalg
- Andre barnehager
- Skoler
- Utdanningsinstitusjoner
- Sæteren gård

Overganger

Barnehage - barnehage

Øverland barnehage følger kommunenes rutiner for overganger mellom barnehager

Tidspunkt	Tiltak	Ansvar
Før skifte av barnehage	Gjennomføre avslutningssamtale. Innhente skriftlig tillatelse til å overføre informasjon fra foresatte	Styrer/pedagogisk leder
Før oppstart	Lese overføringsskjema	Pedagogisk leder
Før oppstart	Invitasjon til besøk i ny barnehage Tema: Bli kjent med barnehagens lokaler og personale	Styrer
Ved oppstart	Tilvenningsdager i barnehagen	Styrer og personalet
Senest en måned etter oppstart	Begynnersamtale Tema: Bli kjent og informasjon om barnet	Styrer/pedagogisk leder

Barnehage - skole

Øverland barnehage følger kommunenes rutiner for overgang mellom barnehage – skole

Tidspunkt	Tiltak	Ansvar
August/september/oktober	Foreldremøte i barnehagen Informasjon om overgangsrutiner og hvordan bhg forbereder barna til skolestart	Styrer
Før 1. november	Innmelding grunnskole	Foresatte
April/mai	Informasjonsmøte på barneskolen for foresatte	Rektor
1. mai	Innmelding SFO	Foresatte
Før 15. mai	Avslutningssamtale i barnehagen. Overføringsskjema utfylt av foresatte/ barnehage sendes skolen ved tillatelse	Styrer
Mai/juni	Besøksdag på barneskolen	Rektor
Innen 30. juni	Brev til hjemmet om første skoledag	Rektor
Oppstart mellom mai og august	Fadderordning	Rektor og kontaktlærer
August	Første skoledag	Rektor
August/september/oktober	Foreldremøte på barneskolen	Kontaktlærer

Mer informasjon på følgende nettside:

<http://www.beste-praksis.no/baerumkommune>

Dagsrytme

Ekorn

Tid	
07.30 –	Barnehagen åpner. Lek på avdelingen
08.00	Frokost
09.00–10.30	Utelek/skoggruppe/Temabasert arbeid inne onsdager
10.30 –11.00	Samlingsstund
11.00 –	Måltid
12.00–15.00	Soving, ute-/innelek
15.00	Frukt i barnehagen
15.15–16.30	Utelek/innelek på barnehagens område
16.30	Barnehagen stenger – alle barn må være hentet innen 16.30

Harer, Gauper og Bjørner

Tid	Harer/Gauper/Bjørn
07.30 –	Barnehagen åpner. Lek på avdelingen
08.00	Frokost
09.00–11.00	Utelek/skoggruppe/Temabasert arbeid inne fredager
11.00–11.30	Samlingsstund ute eller inne
11.30–12.00	Måltid ute eller inne
12.00–15.00	Tur/utelek/temabasert arbeid/gjenkalling
15.00	Frukt i barnehagen
15.15–16.30	Utelek/innelek på barnehagens område
16.30	Barnehagen stenger – alle barn må være hentet innen 16.30

Informasjonsrutiner

Vi har ukeplaner som beskriver aktiviteter og temaer. Planene blir sendt ut på mail i forkant sammen med referat/bildereferat. Periodeplaner blir lagt ut på hjemmesiden annenhver måned. I tillegg henges informasjon opp på tavlen i garderoben

Lokale tradisjoner og merkedager i barnehagen

Når	Hva	For hvem
August	Tilvenning	Alle
September		
13.	Foreldremøte	Foreldre og personal
20.	Suppedag på Sæteren gård	Familie og personal
Uke 39	Brann/dugnadsuke	Barn og personal
Oktober		
13.	Fotografering i barnehagen	Barn og personal
Uke 42	Mat og helse	Barn og personal
November		
Uke 45	Forskningsuke; vann, luft og lyd Teaterbesøk	Barn og personal Barn og personal
Desember		
1.	Juletrehogst	Barn og personal
13.	Luciafeiring på Godthaab Luciafeiring ute på tunet kl. 15.00 Julegudstjeneste Julebord	De eldste Loftebarna og personal For alle Barn og personal Barn og personal
20.	Nissefest	Barn og personal
Januar		
Uke 4	Forskningsuke; vann, luft og lyd	Barn og personal
Februar		
6.	Feiring av Samefolkets dag	Harer, Gauper, Bjørner og personal
9.	Ski/akedag	Barn og personal
14.	Karneval	Barn og personal
16.-17.	Overnattingstur på Sæteren gård	Bjørnebarn og personal
Mars		
Uke 10	Mat i barnehagen/tur	Barn og personal
22.	Foreldremøte	Foreldre og personal
April		
Uke 16	Brannvernuke/Grønnsakshage	Barn og personal
26.-27	Orrhaneleik m/overnatting	Bjørnebarn og personal
Mai		
Uke 19	Dugnadsuke/Grønnsakshage	Barn og personal
15.	Familiekaffe	Alle
Juni		
5.	Besøk av nye barn	Foreldre, barn og personal
Uke 23	Bondegårdstur	Barn og personal
14.	Sommerfest	Familie og personal

Planleggingsdager

Disse dagene er barnehagen stengt: Fredag 19. august 2011, Fredag 4. november 2011
Mandag 2. januar 2012, Mandag 30. april 2012, Fredag 18. mai 2012

Utelivskalender 2011–2012

Fagområde	August
	Tema: Tilvenning av nye barn Trygghet i barnehagen Grønnsakshagen vår Praksis: Bli kjent og etablere tilhørighet i barnehagen Bli kjent i sin gruppe Lek og turer i nærmiljøet
Nærmiljø og samfunn Kropp, bevegelse og helse	Høste inn egen produserte, økologiske grønnsaker Barna skal bli kjent med ulike type grønnsaker, form, farge, sortere og klassifisere Lære om hvor matvekstene kommer i fra og hvordan de ser ut
Natur, miljø og teknikk Antall, rom og form Nærmiljø og samfunn	
Fagområde	September
	Tema: «Gruppen vår – fra jeg til vi» Kroppen vår – Beinharde bein og skranglete skjelett Grønnsakshagen vår Forming og eksperimentell lek med grønnsaker Praksis: Bli kjent i sin gruppe, etablere trygghet og tilhørighet i gruppen. Utvikle gruppetursted. Lek og turer i nærmiljøet Barna skal bli kjent med ulike kroppsdelene og hvordan kroppen er bygd opp Lage måltider av egenproduserte produkter bl.a. til «familiesuppe» på Sæteren gård Lek med grønnsaker. Smakeleken og grønnsakskunst – «suppeopera»
Nærmiljø og samfunn Kropp, bevegelse og helse Natur, miljø og teknikk Kommunikasjon, språk og tekst Kunst, kultur og kreativitet	
Fagområde	Oktober
	Tema: Mat og helse Lek og eventyr i skogen Dyr Forming i naturen Praksis: Sunn og god mat på tur Hinderløype og regelleker ute i naturen På jakt etter skogens dyr – hva spiser de? Hvor lever de? Hvor sover de? Faktabøker, eventyr og sanger om dyr
Kropp, bevegelse og helse	
Natur, miljø og teknikk Kommunikasjon, språk og tekst	
Fagområde	November
	Tema: Dyr Dramatisering og bøker Forskningsuke – Eksperimentell lek Musikk Praksis: På jakt etter skogens dyr – hva spiser de? Hvor lever de? Hvor sover de? Lese bøker om dyr. Faktabøker og eventyr Eksperimentell lek – Vann, luft og lyd
Natur, miljø og teknikk Språk, tekst og kommunikasjon Antall, rom og form	
Fagområde	Desember
	Tema: Julehøytiden Juletradisjoner Praksis: Julegudstjeneste Hogge juletreet vårt Luciafeiring på Godthaab og feiring ute på tunet Nissefest – på tur i skogen for å se etter nissen
Etikk, religion og filosofi Nærmiljø og samfunn Kunst, kultur og kreativitet	

Fagområde	Januar
Kropp, bevegelse og helse Kunst, kultur og kreativitet Natur, miljø og teknikk Antall, rom og form	Tema: Vinter Fugler Dramatisering av eventyr Forskningsuke – Eksperimentell lek Praksis: Ski og aking Bygge og forme i snø Hva skjer med fuglene om vinteren? Mate fugler Eksperimentell lek med vann, snø og is
Fagområde:	Februar
Kropp, bevegelse og helse Natur, miljø og teknikk Kunst, kultur og kreativitet Språk, tekst og kommunikasjon	Tema: Vinter Dyr Dramatisering av eventyr Verdensrommet – Loftet Samefolkets dag Praksis: Ski og aking Skitur med overnatting på Sæteren for 5åringene På jakt etter skogens dyr – hva spiser de? Hvor lever de? Hvor sover de? Karneval - eventyr og sanger om dyr Stjernehimmelen
Fagområde	Mars
Etikk, religion og filosofi Kunst, kultur og kreativitet Kropp, bevegelse og helse	Tema: Påske Eventyr Mat og helse Praksis: Formingsaktiviteter knyttet til nytt liv i påskebudskapet Musikk og dramatisering av eventyr i skogen Sunn og god mat på tur
Fagområde	April
Natur, miljø og teknikk Kunst, kultur og kreativitet Antall, rom og form	Tema: Vårtegn og fugler Mattelek i naturen Praksis: På jakt etter vårtegn. Hva skjer med planter og trær? Hvorfor kommer fuglene tilbake? Orrhanelek for Bjørnebarne Naturen full av former, farger og tall
Fagområde	Mai
Natur, miljø og teknikk Språk, tekst og kommunikasjon	Tema: «Vår egen grønnsakshage» Norges nasjonaldag Planter, trær og dyr i nærområde Praksis: Utplanting av økologiske grønnsaker Synge, samtale om Norges nasjonaldag
Fagområde	Juni
Natur, miljø og teknikk Kunst, kultur og kreativitet	Tema: Livet i fjæra Dyra på gården «Vår egen grønnsakshage» Praksis: På jakt etter smådyr i fjæra Bondegårdstur Sommeravslutning

Øverland barnehage AS

Gamle Ringerriksvei 125

1356 Bekkestua

Tlf: 67 12 18 57

Kontaktperson: Ingvild Tokerød

Tlf: 93 83 96 87

[www. overlandbarnehage.no](http://www.overlandbarnehage.no)